

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
Ф А К У Л Т Е Т „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „ПРАВНИ НАУКИ“

Приета от ФС (протокол №12/29.04.2024 г.)

Приета от КС (протокол №11/15.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Добрин Добрев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ТРУДОВО И ОСИГУРИТЕЛНО ПРАВО“

ЗА СПЕЦ: „Съдебна администрация“; ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 7

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1.
(проф. д-р Андрияна Андреева)
2.
(доц. д-р Галина Йолова - Паскалева)
3.
(гл. ас. д-р Виолета Вladoва)

Ръководител катедра:
„Правни науки“ (доц. д-р Галина Йолова- Паскалева)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Трудово и осигурително право“ е предназначена за обучение на студентите от ОКС „Бакалавър“, специалност „Съдебна администрация“.

В нея са включени базисни за трудовото и осигурително законодателство теми, които разглеждат отделни основни правни институти и съответните правни отношения. Същевременно авторите са заложили в темите и актуалните тенденции в развитието на двата правни отрасли породени от дигитализацията и навлизането на изкуствен интелект в трудовите и осигурителни отношения. Ключовите теми в дисциплината са свързани с трудовото правоотношение, трудовия договор, работното време, почивките и отпуските, трудовата дисциплина; прекратяването на трудовите правоотношения, осигурителните правоотношения и техните субекти, осигурените социални рискове, осигурителните вноски и осигурителния доход, осигурителните обезщетения, пенсионно и здравно осигуряване, електронно здравеопазване.

С преподавания материал се цели студентите да получат актуални и стабилни знания в областта на трудовото и осигурително законодателство, реално и изключително необходими в бъдещата им практика. Съвременните аспекти на темите целят да провокират мисленето на обучаваните лица и да ги провокират към адекватни решения в дигитална среда.

Лекционният курс е изцяло разработен в съответствие с динамиката на променящото се законодателство и в този смисъл предоставя актуална информация за нормативната уредба, като същевременно предлага и научен анализ на утвърдени за двата отрасли теоретични постановки.

Очакваните резултати от изучаването на дисциплината „Трудово и осигурително право“ от студентите, могат да се обобщят в следните параметри: придобиване на познания за базисните институти на трудовото и осигурителното законодателство и разбиране на тяхната същност; реално приложение на придобитите правни знания посредством практическото им транспортиране в специализираните управленски дисциплини; формиране на умение за боравене със специализирани правни актове /КТ, КСО и др., както и подзаконова нормативна уредба/, надграждане на управленските познания и обвързването им с правната теория и законодателство, тълкуване и прилагане в практика на актуалната нормативната уредба и прилагането ѝ в работата.

Усилията на екипа са насочени и към конкретни практически умения на студентите, в резултат на познанието, което придобиват по време на лекционния курс. За тази цел по време на обучението работят самостоятелно с нормативни актове, запознават се с релевантна съдебна практика. От съществено значение за образователния процес е и връзката с практиката и бизнеса. За тази цел, по време на обучението на студентите се осигурява при възможност да участват в разглеждането на съдебни дела или посещение в практиката.

Прилаганите методи в обучението, а именно решаване на задачи и казуси, посещения в практиката, анализиране на теми и участие в дискусии, свързани с изкуствен интелект в трудовите правоотношения и електронното здравеопазване, способност за овладяване на специфична правна терминология и правилното ѝ прилагане в практиката следва да допринесат за развитието на следните ключови компетентности: езикова, цифрова, гражданска компетентност, предприемаческа компетентност.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
	Тема 1. Предмет на трудовото право. Метод на правно регулиране. Източници на трудовото право. Трудово правоотношение.	3	2	
1.1	Предмет, метод, източници на трудовото право.			
1.2	Трудово правоотношение. Отражение на дигитализацията върху трудовото правоотношение. Навлизане на ИИ в трудовите правоотношения.			
	Тема 2. Трудов договор	3	2	
2.1	Обща характеристика. Сключване на договора.			
2.2	Съдържание на трудовия договор.			
2.3	Видове трудови договори.			
2.3	Нови форми на полагане на труд – работа от разстояние, полагане на труд през платформа, надомна работа.			
	Тема 3. Работно време. Почивки. Отпуски	3	2	
3.1	Понятие за работно време . Видове работно време.			
3.2	Същност на почивките и видове почивки.			
3.3	Същност на отпуските и видове отпуски.			
	ТЕМА 4. Трудово възнаграждение	3	2	
4.1	Обща характеристика			
4.2	Допълнителни и други трудови възнаграждения			
	ТЕМА 5. Трудова дисциплина и дисциплинарна отговорност	3	2	
5.1	Понятието трудова дисциплина. Съвременни форми на контрол за спазване на трудовата дисциплина.			
5.2	Понятие за дисциплинарна отговорност. Нарушение на трудовата дисциплина. Видове нарушения			
5.3	Дисциплинарни наказания- видове, ред за налагане .			
	ТЕМА 6. Имуществена отговорност на страните по трудовото правоотношение	3	2	
6.1	Имуществена отговорност на работодателя			
6.2	Имуществена отговорност на работника или служителя			
	ТЕМА 7. Прекратяване на трудовите правоотношения	3	2	
7.1	Обща характеристика			
7.2	Видове прекратяване			
	ТЕМА 8. Обща характеристика на осигурителното право. Осигурителни правоотношения	3	2	
8.1	Понятие и видове обществено осигуряване. Осигурителна система. Предмет, метод и източници на осигурителното право.			
8.2	Осигурителни правоотношения – понятие, елементи и видове осигурителни правоотношения			

ТЕМА 9. Осигурени лица. Осигурители. Осигурителни органи.		3	2	
9.1	Осигурени лица – понятие и видове.			
9.2	Осигурители – понятие и видове. Осигурителни органи.			
ТЕМА 10. Осигурени социални рискове		3	2	
10.1	Осигурен социален риск- същност и характеристики. Осигурителен случай			
10.2	Видове осигурителни социални рискове.			
ТЕМА 11. Осигурителни вноски. Осигурителен доход. Осигурителен стаж		3	2	
11.1	Осигурителните вноски- понятие и белези на осигурителните вноски. Разпределение, срокове и ред за внасяне на осигурителните вноски.			
11.2	Осигурителен доход – понятие, същност, осигурителноправно значение. Минимален и максимален размер на осигурителния доход.			
11.3	Осигурителен стаж - понятие и видове осигурителен стаж. Изчисляване и доказване на осигурителен стаж.			
ТЕМА 12. Краткосрочно осигуряване		3	2	
12.1	Обща характеристика на краткосрочното осигуряване. Същност и белези на осигурителните обезщетения			
12.2	Видове осигурителни обезщетения			
ТЕМА 13. Пенсионно осигуряване. Видове пенсии. Пенсионно производство		3	2	
13.1	Пенсионно осигуряване – същност, стълбове на пенсионната система.			
13.2	Пенсия – понятие, общи правила за пенсиите. Отделни видове пенсии			
13.3	Пенсионното производство - същност и етапи. Ред за отпускане и изменение на пенсията.			
ТЕМА 14. ДОПЪЛНИТЕЛНО ЗАДЪЛЖИТЕЛНО И ДОПЪЛНИТЕЛНО ДОБРОВОЛНО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ		2	1	
14.1	Допълнително задължително пенсионно осигуряване			
14.2	Допълнително доброволно пенсионно осигуряване			
ТЕМА 15. Здравно осигуряване.Задължително здравно осигуряване. Доброволно здравно осигуряване.		2	2	
15.1	Обща характеристика на здравното осигуряване – понятие, видове, източници. Задължително здравно осигуряване - осигурени лица, осигурители, изпълнители на медицинска помощ и съсловни организации.			
15.2	Осигурени социални рискове по задължителното здравноосигуряване. Здравноосигурителни вноски - същност и ред за внасяне.			
15.3	Механизъм за провеждане на задължителното здравно			

	осигуряване.			
15.4	Доброволно здравно осигуряване			
	ТЕМА16 ЕЛЕКТРОННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	2	1	
16.1	Същност и принципи на електронното здравеопазване			
16.2	Инструменти на електронно здравеопазване.			
16.3	Национална здравноинформационна система			
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Решаване на казуси и практически задачи	2	20
1.2.	Тест	2	30
1.3.	Самостоятелна работа(изготвяне и презентиране) по предварително зададена тема	1	40
1.4	Работа с нормативни актове	2	30
Общо за семестриалното оценяване:		7	120
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит(тест)	1	45
Общо за сесийното оценяване:		1	45
Общо за всички форми на контрол:		8	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Андреева, А., Йолова, Г. Трудово и осигурително право. Второ преработено и допълнено издание. Варна : Наука и икономика, 2020

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Андреева, А., Йолова, Г., Данев, В. Дисциплинарната отговорност - материалноправни и процесуални аспекти: Кратък теоретико-практически курс за студенти в Икономически университет - Варна. Варна : ФИЛ ООД, 2023,
2. Андреева, А., Йолова, Г., Благойчева, Х., Александров, А., Банов, Х., Йорданов, З. Защита за индивидуалните субективни трудови права (на работника или служителя). Варна : Наука и икономика, 2020
3. Андреева, А., Йолова, Г. Трудово и осигурителноправни аспекти на работата през платформа - предизвикателства и възможни законодателни решения. Човешки ресурси & Технологии = HR & Technologies, Варна : Сдружение Креативно пространство, 2022
4. Андреева, А., Йолова, Г. Юридическа отговорност и контрол за спазване на трудовото и осигурително законодателство, В., 2010

5. Андреева, А., Йолова, Г. Трудовоправни и осигурителноправни аспекти на безработицата в България. Варна: Славена, 2011
6. Андреева, А., Йолова, Г. Правен режим на почивките и отпуските : Теоретични и практически аспекти. Варна : Наука и икономика, 2018
7. Андреева, А., Йолова, Г. Административнонаказателна отговорност за нарушения на трудовото и осигурително законодателство – Годишник на ИУ-Варна, том 80/2008
8. Андреева, А., Йолова, Г. Наказателноправна защита на трудовите и осигурителни правоотношения – Известия на ИУ-Варна, бр.3/2008г.
9. Йолова, Г. Осигурителен стаж и сродни институти при признаване на някои видове обезпечения – бр.3/2015 „Известия на ИУ – Варна
10. рачев, р. ,Андреева, А.,Йолова, Г. Актуални правни аспекти на трудовите договори и свързаните с тях правни институти, В, Наука и икономика, 2017
11. Андреева, А., Йолова, Г. Отпуск при временна неработоспособност – специфики, реализация и осигурително обезпечаване. ЕДиалог : Електронно списание на СА "Д. А. Ценов" - Свищов , 2018,
12. Андреева, А. Субективните права на почивка и отпуск в българското трудово право - еволюция и тенденции. Ролята на правото в съвременната икономика : Сборник с доклади от национална научна кръгла маса, 3 ноември 2017, Варна : Наука и икономика, 2017
13. Андреева, А. Институтът на почивка в българското трудово право - традиция и съвремие. Известия на Съюза на учените - Варна. Сер. Хуманитарни науки, 2017, 1
14. Андреева, А. Трудовият договор - традиции и тенденции в променяща се икономическа среда. // Икономиката в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения : Сб. докл. от междунар. науч. конф. : Т. 1. - Варна : Унив. изд. Наука и икономика, 2015
15. Андреева, А. Новите видове трудови договори- актуална форма на заетост. Проблеми на законодателството и правоприлагането, свързани с развитието на бизнеса в Република България, София: УНСС, 1, 2015, 106-112.
16. Андреева, А., Данев, В. Прекратяване на безсрочен трудов договор - проблематика, перспективи и тенденции в условията на съвременна пазарна икономика. Ролята на правото в съвременната икономика: Сборник с доклади от национална научна кръгла маса, 3 ноември 2017, Варна : Наука и икономика, 2017, 326 - 339.
17. Андреева, А. Субективното право на трудово възнаграждение - традиции и актуални законодателни решения. Известия Сп. Икономически университет - Варна, Варна : Наука и икономика, 62, 2018, 1, 23 - 39.
18. Андреева, А., Йолова, Г. Институтът на извънредния труд в българското трудово право – традиции и потребност от промени в съвременна среда. Правото и бизнесът в съвременното общество: Сборник с доклади от 2-ра Национална научна конференция, 8 ноември 2019, Варна: Наука и икономика , 2019, 300 – 313
19. Андреева, А., Йолова, Г. Трансформация на правната връзка работодател – работник в резултат на влиянието на дигитализацията. De Jure, В. Търново : ВТУ Св. Св. Кирил и Методий, 11, 2020, 1(20)
20. Андреева, А., Йолова, Г. Изграждане на Националната здравноинформационна система - тенденции и правна рамка. Медицински мениджмънт и здравна политика, София : Медицински университет - София. Централна медицинска библиотека, 51, 2020, 1, 28 - 37.

21. Йолова, Г., Андреева, А., Благойчева, Х., Димитрова, Д., Недялкова, П., Богданов, Х. Правни и икономически аспекти на държавния контрол за спазване на трудовото законодателство. Варна : Наука и икономика, 2022
22. Йолова, Г. Отпуски и обезщетенията, свързани с риска майчинство – процедурни и осигурителноправни аспекти. Известия на Съюза на учените - Варна. Сер. Хуманитарни науки, Варна : Съюз на учените - Варна, 2017
23. Йолова, Г. Обемът и достъпът до медицинска помощ - тенденции и особености на недискриминационно прилагане. Защита срещу дискриминацията: Правна уредба, проблеми и тенденции : Сборник с доклади от национална научна конференция на ИУ - Варна, 8 юни 2018, Варна : СТЕНО, 2018
24. Йолова, Г. Специфики в заплащането на медицински дейности и услуги по задължителното здравно осигуряване. Правото и бизнесът в съвременното общество : Сборник с доклади от 2-ра Национална научна конференция, 8 ноември 2019, Варна : Наука и икономика, 2019
25. Йолова, Г. Принципи на електронното здравеопазване - правни рамки и етични аспекти. Икономическа наука, образование и реална икономика: развитие и взаимодействия в дигиталната епоха : Сборник с доклади от Юбилейна международна научна конференция в чест на 100 год. от основаването на ИУ - Варна : Т. 4, Варна : Наука и икономика, 4, 2020,
26. Йолова, Г. Права на осигурените лица по задължителното здравно осигуряване. Варна : Наука и икономика, 2024
27. Мръчков, В. Осигурително право, С., Сиби, 2019
28. Мръчков, В. Трудово право, С : Сиби, 2018
29. Средкова, Кр., Осигурително право, Пето преработено и допълнено издание, София: Сиби, 2016
30. Andreeva, A., Yolova, G. The Challenges of the Fourth Industrial Revolution Faced by the Labour Market: European and National Processes and Trends. Международни клъстерни политики : Българо-китайски форум : Сборник с доклади от международна конференция, Варна : Наука и икономика, 2019, 178 -188.
31. Andreeva, A., Yolova, G. The Right to Work in a Digital Society: Evolution and Trends. Международни клъстерни политики : Българо-китайски форум : Сборник с доклади от международна конференция, Варна : Наука и икономика, 2019, 123 - 134.
32. Andreeva, A., Yolova, G. Digital Competences of the Parties in the Employment Relationship . Economics and Computer Science [Икономика и компютърни науки] : [Електронно] научно списание, Varna : Knowledge and Business, 8, 2022, 1, 6-13.